

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На седници Изборног већа, одржаној 31. 10. 2012. године, изабрани смо у Комисију за избор у звање и на радно место **доцента за ужу научну област Германистика, предмет Немачки језик**. Након увида у конкурсни материјал, част нам је да Већу поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс, објављен у листу *«Послови»* бр. 512 од 10. 04. 2013. године, за звање и радно место доцента за ужу научну област Германистика, предмет Немачки језик, пријавио се један кандидат – **др Бранислав Ивановић**, асистент за немачки језик на Одсеку за германистику.

Бранко Ивановић је уз пријаву на конкурс приложио и биографију, библиографију, фотокопију уверења о одбрањеној докторској дисертацији и фотокопије радова.

Биографија:

Рођен је 17. XI 1970. године у Краљеву где је завршио основну и средњу школу. Студије немачког језика и књижевности завршио је 1998. године на Одсеку за германистику Филолошког факултета Универзитета у Београду са просечном оценом 9,45. Након дипломирања извесно време ради као професор немачког језика у Трећој београдској и Филолошкој гимназији, од 2000. године као асистент-приправник за Немачки језик на Одсеку за германистику у Крагујевцу, а од 2001. године у истом звању на Одсеку за германистику Филолошког факултета Универзитета у Београду. Дана 27. XII 2005. године је на истом факултету одбранио магистарски рад под називом *Фразеологизми у Лутеровом*

преводу Библије на ранонововисоконемачки из 1534. године и њихова заступљеност у савременом немачком језику чиме је стекао академски назив магистра филолошких наука. Године 2006. изабран је за асистента за предмет Историја немачког језика при Одсеку за германистику Филолошког факултета у Београду, 2010. године реизабран је у исто звање, а 27. II 2013. године изабран је при истом одсеку у звање вишег лектора за предмет Немачки језик. Дана 26. II 2013. године стекао је академски назив доктора филолошких наука одбранивши докторску дисертацију под називом *Рецесивна обележја немачких фразеологизама и тенденција нивелације према савременом језичком стању* (Комисија за преглед, оцену и одбрану наведене докторске дисертације: др Смиља Срдић, ред. проф. (ментор), др Јелена Костић Томовић, доц, др Анете Ђуровић, ван. проф. и др Слободан Грубачић, професор емеритус).

У свом досадашњем ангажману на Одсеку за германистику држао је вежбе из предмета Историја немачког језика, Морфологија немачког језика (Немачки језик 1 и 2) и Увод у германистику.

Учесћа на научним скуповима

Досада је др Бранислав Ивановић учествовао на више научних скупова -

са рефератом (у коауторству):

1. Đurović, Annette/Branislav Ivanović/Zorica Mančić: Phraseologismen mit der somatischen Komponente *Kopf* im Deutschen und *huvud* im Schwedischen (Осијек, 2011. године)
2. Ivanović, Branislav/Maja Matić/Zorica Kovačević (2012). Neke fonetske specifičnosti frazeoloških formativa u nemačkom i švedskom jeziku (Београд).
3. Ivanović, Branislav/Zorica Kovačević/Sofija Bilandžija (2012). Formalna i semantička obeležja komparativnih frazeologizama u nemačkom, švedskom i norveškom jeziku: neki od izazova prevodne ekvivalencije (Нови Пазар).
4. Kovačević, Zorica/Branislav Ivanović (2012). Vantekstualni faktori u novijim translatološkim studijama (Београд).

без реферата:

1. НОВЕ ТЕНДЕНЦИЈЕ У РАЗВОЈУ ДЕПЕНДЕНЦИЈАЛНЕ СИНТАКСЕ САВРЕМЕНОГ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА (Београд, 2003. године)
2. Међународни симпозијум под називом ЛИНГВИСТИКА ЈАВНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ у организацији ХДПЛ-а (Осијек, 23-25. V 2008. године)
3. Међународни симпозијум под називом ПРОУЧАВАЊЕ ДИСКУРСА И ДИЈАЛОГА ИЗМЕЂУ ТЕОРИЈЕ, МЕТОДЕ И ПРИМЈЕНЕ у организацији ХДПЛ-а (Осијек, 2010. године)
4. Међународни симпозијум под називом АКТУАЛНА ИСТРАЖИВАЊА У ПРИМЈЕЊЕНОЈ ЛИНГВИСТИЦИ у организацији ХДПЛ-а (Осијек, 2011. године)
5. The fourt international congress APPLIED LINGUISTICS TODAY – CHALLENGES OF MODERN TIMES у организацији ДПЛ-а Србије, Филозофског факултета у Новом Саду и Филолошког факултета у Београду (Београд, 2012. године)
6. Studies LANGUAGE, LITERATURE, CULTURE – STATUS AND TRANDS AT THE BEGINNING OF THE 21ST CENTURY (Нови Пазар, 2012. године).
7. Саветовање ПРЕВОДИЛАШТВО И ДРУШТВО у организацији Удружења преводаца Србије (Београд, 23-24. XI 2012.)

Библиографија:

Библиографија др Бранислава Ивановића обухвата укупно 10 референнтних јединица (необјављене магистарску и докторску тезу и осам чланака) и две јединице (редакција и превод):

1. Ивановић, Бранислав (2005). *Фразеологизми у Лутеровом преводу Библије на ранонововисоконемачки из 1534. године и њихова заступљеност у савременом немачком језику*. Београд: Филолошки факултет (необјављен магистарски рад).

2. Ивановић, Бранислав (2012). *Рецесивна обележја немачких фразеологизама и тенденција нивелације према савременом језичком стању*. Београд: Филолошки факултет (необјављена докторска дисертација).
3. Ivanović, Branislav (2004). Neki frazeografski aspekti nemačkih biblijskih frazeologizama. *Philologia*, 2004/2, 19-24.
4. Ivanović, Branislav (2006). Uzroci izumiranja biblijskih frazeologizama u nemačkom jeziku. *Philologia*, 2006/4, 27-33.
5. Đurović, Annette/Branislav Ivanović (2007). Besonderheiten der morphosyntaktischen Struktur deutscher Idiome. *Philologia* 2007/5, 25-35.
6. Ivanović, Branislav (2009). Recesivnost u nemačkoj frazeologiji. *Анали Филолошког факултета XXI*. Београд, 175-184.
7. Ivanović, Branislav (2010). Problemi klasifikacije nemačkih frazeologizama. *Kultura i komunikacija online* 1, 104-114
8. Đurović, Annette/Branislav Ivanović/Zorica Mančić (2011). Phraseologismen mit der somatischen Komponente *Kopf* im Deutschen und *huvud* im Schwedischen. Pon/Karabalić/Cimer (Hrsg.): *Angewandte Linguistik heute: Forschung und Perspektiven*. Frankfurt am Main-Berlin-Bern-Bruxelles-New York-Oxford-Wien: Peter Lang Verlag, 173-185.
9. Ivanović, Branislav (2012). Refleksi srednjevisokonemačkih glasovnih promena u frazeologiji savremenog nemačkog jezika. *Komunikacija i kultura online* 3, 44-53.
10. Ивановић, Бранислав (2012). Геминатни фразеологизми средњевисоконемачког периода. *Анали Филолошког факултета*. Београд (рад је Уредништво *Анала Филолошког факултета* прихватило за штампу).

Остало (редакције приручника, преводи)

1. Renate Weber (2004). *Grammatik auf einen Blick*. Klett Verlag (редакција књиге)

2. Heike Voit (2005). *Grammatik kurz und bündig*. (редакција и превод књиге са немачког на српски, 130 страна).

На основу теме магистарског рада, докторске дисертације, али и осталих наведених радова може се закључити да је у фокусу стручног и научног интересовања др Бранислава Ивановића фразеологија немачког језика, област која је како у матичној, тако и у српској германистици традиционално запостављана. Радови се баве наведеним језичким нивоом како из дијахронијске, тако и синхронијске перспективе.

Магистарски рад *Фразеологизми у Лутеровом преводу Библије из 1534. на ранонеровисоконемачки и њихова заступљеност у савременом немачком језику* (2005) спада у област историјске фразеологије. Како је рад представљен приликом последњег реизбора, у реферату ћемо се више фокусирати на докторску тезу и научне чланке који су референтни за овај избор.

У област историјске фразеологије спада и докторска дисертација *Рецесивна обележја немачких фразеологизама и тенденција нивелације према савременом језичком стању* (2012). Наведена дисертација има 444 стране и подељена је у 8 поглавља: 1. Увод (стр. 1-7); 2. Обележја фразеологизама (стр. 8-68); 3. Супкласификација фразеологизама (стр. 69-13); 4. Концепт формалне рецесивности у фразеологији немачког језика (стр. 131-246); 5. Унилатерално рецесивни фразеологизми и тенденције нивелације према савременом језичком стању (стр. 247-342); 6. Мултилатерално рецесивни фразеологизми и тенденције нивелације према савременом језичком стању (стр. 343-420); 7. Закључак (стр. 421-428) и 8. Литература (стр. 429-444).

У уводним поглављима (1-4), која представљају теоријски оквир наведене дисертације, дефинишу се предмет и циљеви истраживања, обележја и супкласификација фразеологизама и појам формалне рецесивности у фразеолексикону немачког језика. Предмет ове наведене докторске дисертације је комплексни и до данас запостављени феномен формалне рецесивности код фразеологизама савременог немачког језика, а циљеви су: утврђивање и описивање различитих појавних облика формалне рецесивности, њихово груписање према језичким нивоима, утврђивање узрока који провоцирају формалну рецесивност и утврђивање дистрибуције појединих појавних облика код

посебних фразеолошких супкласа. Друго поглавље детаљно обрађује категоријална обележја фразеологизма као језичког знака: полилексикалитет, стабилност, лексикализацију и идиоматичност. Предмет трећег поглавља је супкласификација фразеологизама. Фразеолошки материјал из корпуса супкласификован је на основу познате Бургерове класификације која се сматра најчешће примењиваном у истраживањима овог сегмента германистичке лингвистике. У поглављу 4. се детаљно и консеквентно описују веома хетерогени појавни облици формалне рецесивност, утврђује се њихова типологија и дијахронијски континуитет.

На овакав теоријски оквир надовезују се поглавља 5. и 6. која представљају анализу корпусног материјала који је превасходно лексикографског карактера и обухвата 2344 различита фразеологизма. У поглављу 5. се анализирају унилатерално рецесивни фразеологизми и прате се различити појавни облици рецесивности по фразеолошким супкласама, док се поглавље 6. наведене докторске дисертације бави утврђивањем различитих типова мултилатералне рецесивности и њеном дистрибуцијом по фразеолошким супкласама. У оба поглавља се квантификују резултати спроведене анализе корпуса.

Поглавље 7. представља закључна разматрања у вези са хетерогеношћу појавних облика унилатералне и мултилатералне формалне рецесивности, њеној дистрибуцији по фразеолошким супкласама. У закључку се износи и суд о квантификацији резултата анализе корпуса. На основу коришћене литературе, анализе корпусног материјала и квантификације добијених резултата аутор у својој докторској дисертацији закључује да је формална фразеолошка рецесивност веома комплексан феномен изражене дијахронијске стабилности који се, упркос наведеном, не сме апсолутизовати с обзиром на то да се ова појава увек мора сагледавати у контексту паралелних и спонтаних динамичких процеса у оквиру тенденција нивелације према савременом језичком стању. За већину описаних појавних облика фразеолошке рецесивности се може рећи да су ретки, а неки од њих показују и сингуларни карактер, док је број рецесивних облика који показују тенденцију ка системском карактеру битно мањи.

Захваљујући свом познавању историјске граматике, али и морфологије и синтаксе савременог немачког језика, Бранислав Ивановић је у својој докторској дисертацији успешно анализирано велики број фразеологизама који су у досадашњим истраживањима

остајали по страни. Резултати истраживања су презентовани јасно, прегледно и консеквентно, а богата референтна литература сведочи о доброј теоријској утемељености истраживања.

Током рада на наведеној докторској дисертацији проистекла су и објављена два рада: *Recesivnost u nemačkoj frazeologiji* (2009) и *Problemi klasifikacije nemačkih frazeologizama* (2010). Први од наведених радова сврстава се у историјску фразеологију и бави се рецесивношћу на фонетском, морфолошком и синтаксичком нивоу и на одабраним примерима указује на комплексност наведеног феномена у немачкој лингвистици, али и на неопходност интензивнијег укључења историјске граматике у фразеолошке студије. Други рад на компримираним начин указује на домете и границе постојећих класификација у немачкој фразеологији, веома хетерогене критеријуме на којима су све досадашње класификације базиране, неконсеквентности које су наслеђене из периода немачке „класичне фразеолошке школе“, а тиме уједно скреће пажњу и на потребу ревидирања и својеврсног упрошћавања већ постојећих класификација у циљу њихове што шире и веће применљивости при анализи конкретног фразеолошког материјала. Наведени рад спада у област синхронијске фразеологије немачког језика.

Синхронијски је конципиран и рад *Besonderheiten der morphosyntaktischen Struktur deutscher Idiome* (2007), настао у коауторству са Анете Ђуровић. У раду се показује у којој мери је супкласа идиома морфосинтаксички хетерогена, наводе се прототипични облици ове супкласе, а уједно се констатује да се синтакса може сматрати само секундарним критеријумом за дистинговрање оних фразеолошких супкласа које се одликују идиоматичношћу у високом/вишем степену.

У фокусу синхронијски конципираног рада *Phraseologismen mit der somatischen Komponente Kopf im Deutschen und huvud im Schwedischen*, насталом у коауторству са Анете Ђуровић и Зорицом Манчић, налази се контрастирање фразеологизама савременог немачког и шведског језика са наведеном соматском компонентом и то како на формалном, тако и на семантичком нивоу. У раду се истиче да увиђање међуодноса у фразеолексикону референтних језика има и изузетно значајне практичне импликације како за теоријску транслатологију, тако и за свакодневну преводачку праксу.

У дијахронијски конципираном раду *Reflexi srednjevisekonemačkih glasovnih promena u frazeologiji savremenog nemačkog jezika* (2012) износе се одређена фонетска одступања фразеолошких формата која своје порекло воде из средњевисоконемачког периода. Детаљно се описују мање познати феномени синалефе, кразе, елизиде и синкопе и наводе се узроци за њихово перзистирање у фразеоексикону савременог немачког језика, а уједно се спецификују и супкласе код којих се наведени рефлехи могу уочити.

Дијахронијска фразеологија предмет је и рада *Геминатни фразеологизми средњевисоконемачког периода*. У раду се на корпусу од сто геминатних фразеологизама износе закључци везани за специфичност ове фразеолошке супкласе у периоду 1050-1350. године. У раду се констатује да су геминатни фразеологизми срвн. периода по правилу бинарне коокуренце са хомоморфним компонентама, чија је доминантна синтаксичка форма конјункторска фраза, праћена честом реверзидилношћу зависних елемената. На основу анализе корпуса у овом раду се закључује да су динамички процеси позиционог фиксирања хомоморфних компонената ову фразеолошку супкласу захватили у интензивнијем степену тек након срвн. епохе. Већина срвн. геминатних фразеологизама показује само парцијалну идиоматичност, а најчешће семантичке релације међу хомоморфним компонентама су синонимија, комплементарност и поларитет.

Закључак:

Бранислав Ивановић се у досадашњем раду потврдио као поуздан сарадник на Одсеку за германистику. Његов педагошки рад досад је увек био веома позитивно оцењен од стране студената. Објављени радови, пак, сведоче о преданом бављењу струком. Приложена библиографија сведочи о истинској посвећености аутора језичкој области која је у фокусу његовог научног интересовања - фразеологији. Својим објављеним, али и будућим радовима он знатно ће допринети промени статуса ове лингвистичке дисциплине у српској германистици. За очекивати је, такође, да ће Бранислав Ивановић својим радом у времену пред нама дати вредан допринос развоју београдске германистике уопште.

На основу горе наведеног Комисија са задовољством предлаже Већу Филолошког факултета да **др Бранислава Ивановића** изабере у звање доцента за ужу научну област **Германистика, предмет Немачки језик.**

Београд, 14. 05. 2013.

Комисија:

др Смиља Срдић, ред. проф.

др Анете Ђуровић, ванр. проф.

др Слободан Грубачић, проф. емеритус